

สาริตการเลี้ยงชันโรง

ชันโรง (Stingless bee) เป็นแมลงช่วยผสมเกสรกลุ่มเดียวกับผึ้ง กินน้ำหวาน และเกสรจากดอกไม้เป็นอาหาร ทำให้เกิดผลดีต่อการผสมเกสรพืช จึงเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช นอกจากนี้ น้ำผึ้งจากชันโรงยังมีสรรพคุณเป็นส่วนประกอบในตำรับยาภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน หรือตำรับยาแผนโบราณ และมีมูลค่าทางการตลาดสูง

งานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ (โครงการพัฒนาป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) จึงได้จัดทำโครงการสาริตการเลี้ยงชันโรงขึ้น โดยสาริตรูปแบบการเลี้ยง และคัดเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสมในการเลี้ยง จำนวน 2 สายพันธุ์ คือ **สายพันธุ์อิตาม่า** และ **สายพันธุ์ขนเงิน** เพื่อเป็นจุดสาริตการเลี้ยงชันโรง และเป็นข้อมูลสำหรับส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงแก่ผู้ที่สนใจต่อไป

รูปแบบการเลี้ยง

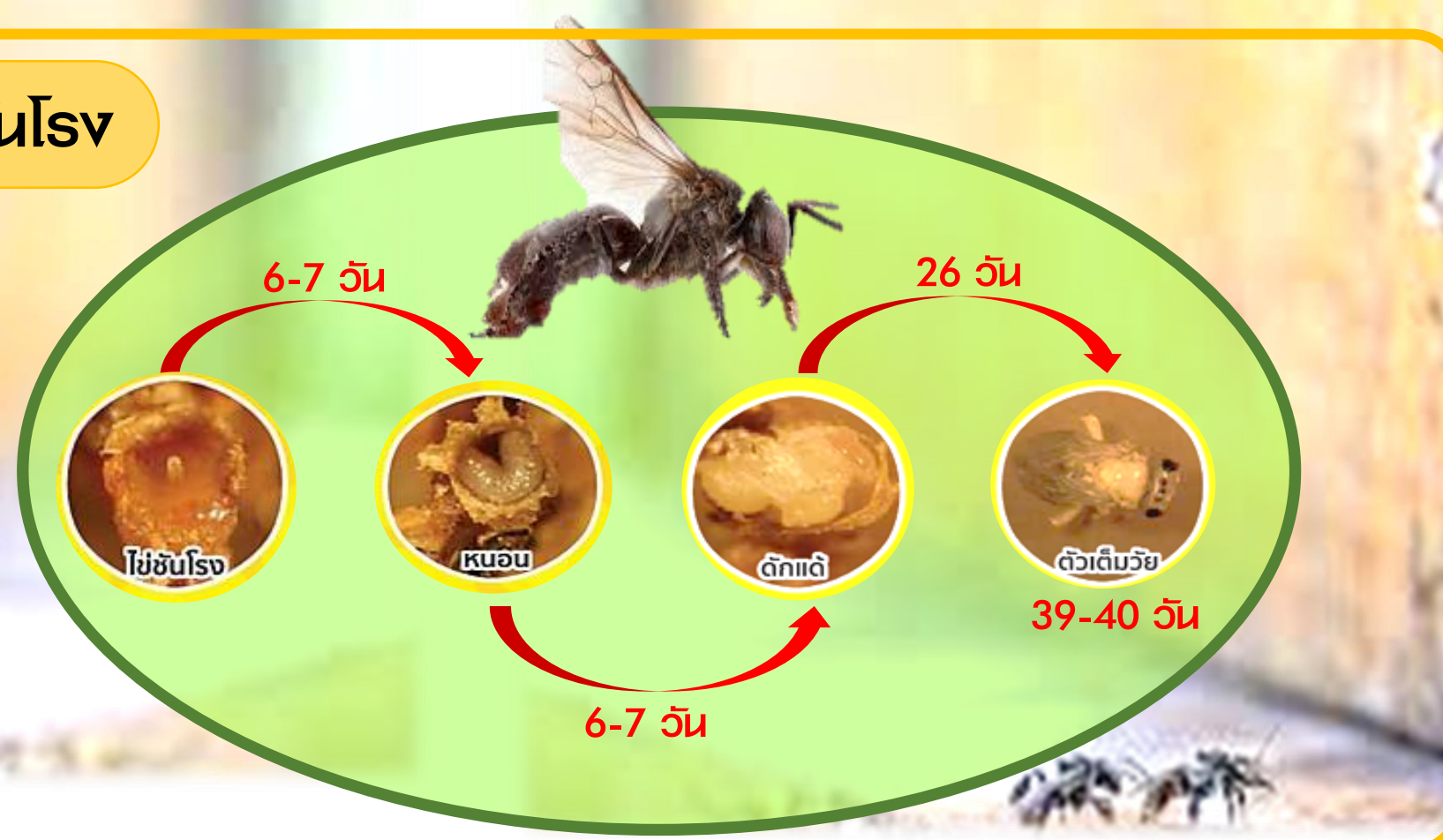
ต้องใช้พื้นที่กว้างเพื่อจะเลี้ยงจำนวนมาก เป็นการเลี้ยงแบบแนวราบ สามารถเลี้ยงได้ทุกสายพันธุ์

ใช้พื้นที่น้อย สามารถเลี้ยงได้จำนวนมาก เหมาะกับชันโรงบ้านที่มีขนาดตัวเล็ก เช่น ขนเงิน

จากข้อมูลการเลี้ยงชันโรง พบว่า ประเทศไทยมีชันโรงมากกว่า 40 ชนิด ซึ่งแบ่งประเภทตามที่อยู่อาศัยได้ 3 ประเภท คือ 1) ชันโรงบ้าน อาทิ **สายพันธุ์ขนเงิน** สายพันธุ์จิ๋วๆ ฯลฯ 2) ชันโรงป่า อาทิ สายพันธุ์ปากหมู สายพันธุ์ปลาขี้กบ ฯลฯ และ 3) ชันโรงกึ่งป่ากึ่งบ้าน อาทิ **สายพันธุ์อิตาม่า** สายพันธุ์ถ้วยดำ

วงจรชีวิตชันโรง

วิธีการเลี้ยง

1. พันธุ์อิตาม่า

กล่องเลี้ยง ขนาด 30x15x14 เซนติเมตร

เลี้ยงไว้ ประมาณ 2-3 เดือน

สร้างตัวงานและถ้วยเก็บน้ำหวาน

เลี้ยงไว้ ประมาณ 3-4 เดือน

เก็บน้ำผึ้งโดยใช้เครื่องดูด เนื่องจากถ้วยน้ำหวานมีขนาดใหญ่

2. พันธุ์ขนเงิน

กล่องเลี้ยง ขนาด 30x35x10 เซนติเมตร

เลี้ยงไว้ ประมาณ 3-4 เดือน

สร้างตัวงานและถ้วยเก็บน้ำหวาน

เลี้ยงไว้ ประมาณ 3-4 เดือน

เก็บน้ำผึ้งโดยการกรองเนื่องจาก ถ้วยน้ำหวานมีขนาดเล็ก

ชันโรงสายพันธุ์อิตาม่า

สามารถเก็บน้ำผึ้งได้ 400 – 750 มิลลิกรัม/ครั้ง เก็บได้ทุก 3 – 5 เดือน โดย 1 ไร่จะได้ผลผลิตเฉลี่ย 1.9 ลิตร/ปี

ชันโรงสายพันธุ์ขนเงิน

สามารถเก็บน้ำผึ้งได้ ประมาณ 350 มิลลิกรัม/ครั้ง เก็บได้ทุก 3 – 5 เดือน โดย 1 ไร่จะได้ผลผลิตเฉลี่ย 1.4 ลิตร/ปี

ผลิตภัณฑ์ชันโรงสามารถสร้างรายได้ในหลายรูปแบบ ได้แก่ น้ำผึ้งชันโรง ขี้ชัน โรงช่องชันโรงพร้อมเลี้ยง และไขนางพญา

น้ำผึ้ง

ราคาคือกรัมละ 700-1,200 บาท (ขึ้นอยู่กับกลไกการตลาด)

ขี้ชัน (Propolis)

ราคาคือกรัมละ 500-1,000 บาท (ขึ้นอยู่กับกลไกการตลาด)

โรงช่องชันโรงพร้อมเลี้ยง

ราคากล่องละ 700-2,000 บาท (ขึ้นอยู่กับคุณภาพของรัง)

ไขนางพญา

ราคาฟอง 80-150 บาท (ขึ้นอยู่กับกลไกการตลาด)

แผนการดำเนินงานต่อไป

ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงชันโรงในโรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และศูนย์เรียนรู้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้สู่ชุมชน

